

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U TUZLI
Broj: 03 0 U 015021 23 U 2
Tuzla, 12.01.2024. godine

Kantonalni sud u Tuzli, prilikom nejavnog rješavanja po sudiji pojedincu Predragu Krsmanoviću, uz sudjelovanje zapisničara Edine Hasić, u upravnom sporu pokrenutom po tužbi tužioca **F.Š.**, sina M., sa prebivalištem u Nj., ..., zastupanog po punomoćnici Jasminki Mehinagić, advokatu iz Kalesije, protiv rješenja tuženog **Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar**, broj FZ3/8/1-35-2-41-12/11, MB/OB: ..., od 27.07.2023. godine, u upravnoj stvari **ostvarivanja prava iz invalidskog osiguranja**, dana 12.01.2024. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Tužba **SE ODBIJA**.

O b r a z l o ž e n j e

Protiv osporenog rješenja bliže opisanog u uvodu presude, kao konačnog u upravnom postupku, tužilac je dana 05.09.2023. godine ovom sudu, putem naprijed navedene punomoćnice, podnio dozvoljenu i blagovremenu tužbu za pokretanje upravnog spora.

Iz navoda tužbe slijedi da se osporeni akt pobija zbog nepravilne primjene materijalnog prava, povreda pravila postupka, nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te povrede Evropske konvencije o ljudskim pravima.

U tužbi se, između ostalog, posebno ističe: da je u ponovnom upravnom postupku kod tužioca utvrđena je invalidnost I kategorije invalidnosti, ali da se „ne navodi datum nastanka invalidnosti, a ona je nastala 29.11.2008. godine“, pa je prvostepeni organ „morao utvrditi isti datum i pod uslovima iz tog perioda sa 1/3 pokrivenog radnog staža“, a radi se o invalidnosti „stečenoj na radu“ i da „pod tim uslovima iz tog perioda tužilac ima zakonsko pravo kao invalid I kategorije na pravo na invalidsku penziju, bez obzira kada je podnešen zahtjev“; da je pokretanje ovog upravnog spora koji se pod drugi put vodi birokratska ujdurma i bezobrazluk prema podnosiocu zahtjeva“ jer „sigurno nisu strožiji kriteriji o utvrđivanju invalidnosti radne i uopšte invalidnosti u odnosu na uslove iz invalidnosti Bosne i Hercegovine“; da se u rješenju za tužioca nigdje ne navodi datum rođenja niti matični broj iz Bosne i Hercegovine, zbog čega je „teško povjerovati u navode obrazloženja koliko godina je imao tužilac 2008 godine kada je otišao u invalidsku penziju u Nj.“, pa se „ne može odrediti ni tačnost navoda u utuženom rješenju koliko godina i koliko staža ima pokrivenog radom niti datuma sa kojim danom ostvaruje pravo na invalidnost prve kategorije“; da se „logičkim tumačenjem pravne norme koja se odnosi na utvrđivanje datuma od kada teče invalidska penzija“, koja, po mišljenju tužbe teče i u Nj. od 29.11.2008. godine „pa sve do danas“, ali da tužilac u Bosni i Hercegovini „iz sredstava fonda nije dobio do danas nijednu jedinu marku“.

Tužbom se predlaže da sud tužiocu utvrdi pravo „kao invalida prve kategorije da ostvaruje invalidsku penziju kao invalid 100% u novčanom iznosu“, koji će „utvrditi na osnovu vještačenja po vještaku ekonomske struke počev od 29.11.2008 godine, pa do danas i u buduće, dok zato budu postojali zakonski razlozi sa obračunom zakonske zatezne kamate za svaki utvrđeni neisplaćeni obrok penzije pa sve do konačne isplate svakog obroka penzije“ i da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora i to za pisanje tužbe 300,00 KM, i „svaku drugu radnju koju učini advokat kao punomoćnik tužioca kao i troškove sudske takse, kao i troškove vještačenja po vještaku ekonomske struke koga imenuje sud“, a ukoliko sud ne prihvati da donese takvu presudu, da „ukine utuženo rješenje i predmet vrati na ponovni postupak“.

Tuženi je u odgovoru na tužbu predložio da se tužba odbije kao neosnovana.

Tužba nije osnovana.

Nakon što je razmotrio tužbu, odgovor na tužbu i sve upravne spise, ovaj sud je ispitao zakonitost osporenog rješenja, pa je cijeneći zahtjev, navode i razloge istaknute u tužbi i odgovoru na tužbu, te s tim u vezi odlučne činjenice, dokaze i podatke iz predmetnih upravnih spisa, odlučio kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz sadržaja spisa upravnog predmeta slijedi da je osporenim aktom odbijena kao neosnovana žalba tužioca izjavljena protiv prvostepenog rješenja Kantonalne administrativne službe Tuzla broj FZ6/2/1-35-2-14-26/14, INO-MB: ..., od 28.10.2022. godine, kojim je odlučeno da se ne priznaju prava iz invalidsko osiguranja.

Iz činjenica predmeta slijedi: da je prvostepeni postupak pokrenut po zahtjevu tužioca putem inostranog nosioca osiguranja iz Nj., od 24.03.2010. godine; da u vrijeme podnošenja zahtjeva tužilac nije bio u radnom odnosu u B.; da je tužilac rođen dana ...; da je državljanin B., sa prebivalištem u Nj.; da je prema obrascu D-BOH 201, od 14.09.2011. godine, kod pomenutog inostranog nosioca osiguranja tužiocu bila utvrđena umanjena sposobnost za privređivanje za vremenski period od 29.11.2008. do 31.08.2012. godine, a da je prema obrascu D-BOH 206, od 19.02.2014. godine, tužiocu priznato pravo na penziju kod nj. nosioca osiguranja od 01.05.2014. do 31.10.2016. godine; da je prvostepeni organ u ranijem postupku po predmetnom zahtjevu tužioca pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo – Odjeljenje za prvostepeni postupak Tuzla, broj INO-P-TZ-310/143, od 21.08.2014. godine, kojim je ocijenjeno da kod tužioca postoji II kategorija invalidnosti i da, zbog promijenjene radne sposobnosti, nije sposoban za svoj posao tesara, ali da je sposoban za drugi odgovarajući posao koji ne iziskuje rad na visini; da je prvostepeni organ na osnovu navedenog nalaza odbio zahtjev tužioca kao neosnovan; da je protiv tog ranijeg rješenja tužilac izjavio žalbu tuženom; da je tuženi u postupku po žalbi pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za ocjenjivanje radne sposobnosti u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja Sarajevo – Odjeljenje za drugostepeni postupak Sarajevo broj DOV-INO-SA-25/15, od 09.09.2015. godine, kojim je ocijenjeno da su pravilni nalaz, ocjena i mišljenje prvostepene ljekarske komisije; da je tuženi, na osnovu nalaza drugostepene ljekarske komisije donio ranije konačno rješenje broj FZ3/8/1-35-2-41-4/11, MB/OB: ..., od 23.10.2015. godine, kojim je žalbu tužioca odbio kao neosnovanu; da je tužilac protiv tog ranijeg konačnog rješenja kod ovog suda pokrenuo upravni spor koji je okončan ranijom presudom broj 03 0 U 015021 16 U, od 26.01.2018. godine, kojom je sud poništio oba ranija rješenja i predmet vratio prvostepenom organu na ponovno rješavanje, iz razloga što su oba pomenuta nalaza Instituta bila sačinjena

bez neposrednog medicinskog pregleda tužioca, i bez pribavljanja novije medicinske dokumentacije.

Iz činjenica dalje slijedi: da je prvostepeni organ, postupajući po navedenoj presudi, u ponovnom postupku pribavio nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo – Odjeljenje za prvostepeni postupak Tuzla, broj INO-P-TZ-259/21, od 24.05.2021. godine, kojim je ocijenjeno da kod tužioca, postoji gubitak radne sposobnosti - I kategorija invalidnosti **zbog bolesti**, s tim da je **gubitak invalidnosti nastao dana 30.10.2020. godine**; da je tužilac **rođen dana ...**; da je njegov **uplaćeni ukupan penzijski staž** u B. i Nj., **na dan gubitka radne sposobnosti iznosio 10 godina, 09 mjeseci, i 19 dana**, od čega u B. 07 godina, 02 mjeseca i 19 dana, a u Nj. 03 godine, 09 mjeseci i 19 dana; da tužiočev **radni vijek iznosi 39 godina**; da ukupan penzijski staž kod tužioca **ne pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka** (13 godina).

Na osnovu navedenog činjeničnog utvrđenja prvostepeni organ je u ponovnom postupku odlučio kao u izreci prvostepenog akta, pozivajući se na odredbe člana 58. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18, 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22, 42/23 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine).

Tužilac je i protiv predmetnog prvostepenog akta izjavio žalbu tuženom koji je predmetnim osporenim aktom istu odbio kao neosnovanu, pozivajući se na odredbe člana 52. ranijeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), jer je taj Zakon je na snazi u momentu podnošenja zahtjeva.

Imajući u vidu navedeno sud je ocijenio da je u ponovnom postupku procesno i materijalno pravo pravilno primjenjeno.

Naime, odredbama člana 52. ranijeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), koje su bile na snazi u u momentu podnošenja zahtjeva, propisano je:

Član 52.

Osiguranik, kod koga je utvrđena I kategorija invalidnosti stiče pravo na invalidsku penziju:

*-ako je invalidnost prouzrokovana **povredom na radu ili profesionalnom bolešću, bez obzira na dužinu penzijskog staža**;*

*-ako je invalidnost prouzrokovana **povredom van rada ili bolešću**, pod uslovom da je prije nastanka invalidnosti imao navršen penzijski staž koji mu pokriva najmanje **jednu trećinu** razdoblja od navršenih najmanje 20 godina života do dana nastanka invalidnosti (u daljem tekstu: **radni vijek**), računajući radni vijek na pune godine.*

U konkretnom slučaju iz nalaza, ocjene i mišljenja naprijed navedene ljekarske komisije proizilazi da je kod tužioca I kategorija invalidnosti prouzrokovana **zbog bolesti**, iz čega slijedi da je, shodno odredbama člana 52. pomenutog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, za zakonito sticanje prava na invalidsku penziju potrebno da mu penzijski staž **pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka**.

S obzirom da je tužilac **rođen dana ...**, i da mu je, prema nalazu pomenute ljekarske komisije, I kategorija invalidnosti nastala **dana 30.10.2020. godine**, to znači da njegov radni vijek, shodno citiranim odredbama 52. ranijeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, **iznosi 39 godina**, i da mu pravo na invalidsku penziju pripada ukoliko mu penzijski staž

pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka, tj. ukoliko ima **najmanje 13 godina ukupnog penzijskog staža**.

Prema nespornim činjenicama predmeta tužilac je, na dan nastanka invalidnosti u B. i Nj., **imao 10 godina, 09 mjeseci, i 19 dana ukupnog penzijskog staža**, što je **manje od 13 godina**, koliko bi morao imati da bi ispunio uslove za ostvarivanje prava na invalidsku penziju po tom Zakonu, iz čega slijedi da su osporeno i prvostepeno rješenje pravilni i zasnovani na tom Zakonu.

Sud je navode tužbe da invalidnost kod tužioca nastupila dana 29.11.2008. godine, i da se radi o invalidnosti stečenoj **na radu**, ocijenio paušalnim i neargumentovanim, a samim tim i neprihvatljivim, budući da tužba u tom pravcu **nije ponudila nijedan konkretan medicinski ili drugi dokaz** iz kojeg proizilazi da je tužilac **bilo kada doživio bilo kakvu povredu na radu**.

S druge strane, iz činjenica predmeta proizilazi da je kod tužioca **prije 2020. godine** kod tužioca postojala invalidnost **II kategorije** (tj. **izmijenjena radna sposobnost**), što su utvrdile obje ljekarske komisije u ranijem upravnom postupku, i da je invalidnost **I kategorije** (tj. **gubitak radne sposobnosti**) nastupila **nakon** što je kod tužioca, dana **04.09.2020. godine**, izvršena **operacija srčanog septuma**, što je, na osnovu medicinske dokumentacije, utvrdila predmetna ljekarska komisija, tako da je gubitak radne sposobnosti kod tužioca nastupio **tek poslije te operacije**, odnosno dana **30.10.2020. godine**, tj. u vrijeme kada tužilac **nije ni bio u radnom odnosu**.

Sud je netačnim ocijenio navode tužbe da se u rješenju za tužioca **nigdje ne navodi datum rođenja**, budući da je taj datum **naveden u prvostepenom rješenju**.

Navode tužbe da se nigdje na navodi ni **matični broj** iz Bosne i Hercegovine sud je ocijenio pravno irelevantnim.

Ovo stoga što se, shodno odredbama člana 17. Zakona o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 63/08, 63/11 - odluka Ustavnog Suda, 103/11, 87/13 i 84/15), samo organi i druga pravna lica koja na osnovu zakona vode evidencije o građanima i na osnovu tih službenih evidencija izdaju javne isprave dužna da koriste **jedinstveni matični broj (JMB) ukoliko je to propisano zakonom**.

Međutim, odredbama ranijeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98, 49/00, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), kao ni odredbama sadašnjeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 13/18, 93/19 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, 90/21 i 19/22, 42/23 - Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine), **nije predviđeno** da se u rješenja kojima se odlučuje o pravima i obavezama iz penzijskog i invalidskog osiguranja **unos** **jedinstveni matični broj**.

Stoga sud smatra da je korištenje **jedinstvenog matičnog broja** u rješenjima tuženog i prvostepenog organa ne samo nepotrebno, nego da bi moglo biti i u suprotnosti sa odredbama člana 4. - 8. i drugim odredbama Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 49/06, 76/11 i 89/11 - ispravka), kojima su **ti lični podaci zaštićeni** i **njihova obrada** (osim u zakonom propisanim slučajevima) **zabranjena** i **kažnjiva** po odredbama člana 49. istog Zakona (novčanim kaznama u iznosu od 10.000 KM do 100.000 KM za kontrolora, od 500 KM do 10.000 KM za odgovorno lice u kontroloru, i od 300 KM do 5.000 KM za zaposlenik u kontroloru).

Sud je detaljno cijenio i analizirao pomenute i sve ostale navode tužbe, ali je, s obzirom na izloženo, ocijenio da oni po procesnom i materijalnom pravu ne mogu uticati na drugačije

rješavanje ove upravne stvari i drugačije presuđenje, zbog čega je, na osnovu odredaba člana 36. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05), valjalo odlučiti kao u izreci presude.

Z a p i s n i č a r:
Edina Hasić, s.r.
s.r.

S u d i j a:
Predrag Krsmanović,

POUKA: Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.